

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV /

Doktra Hanna i Hemmestorp, Efverlöfs socken var gift med en man som hette Lars Ris. Båda dessa kloka födda omkring 1800.

Då Lars Ris bodde i Silfåkra, skulle han en gång köra till Lund med ett lass torf och fick för detta 1 banko. Vägen fram och tillbaka var fyra mil. Då han kom till Skrommabron i Västra Tveet, Hällestads socken, voro hästarna svettiga och pusta och kunde ej draga lasset längre. Men han var kvacksalvare och visste råd. Han gick bort och tog hoestolen av den ena hästen och titta genom denna bakåt över lasset. Då fick han se, att fan låg på lasset. Han hängde hoestolen på bakvänd, så att fan ej skulle kunna göra något. Sedan gick han bort och tog ena hjulet av och befalde fan att hålla i axeln till Lund. Hjulet lade han i vagnen. Fan måste lyda men komma till Dalby backar blev fan trött och släppte axeln. Det skrubb till. Lars Ris vände sig om, men då hade fan släppt och försvunnit. Då måste han sätta hjulet på igen, men fan ville ej åka på hans lass mera.

2580

2

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bäckahästen.

På 1860 talet bodde en bonde Rasmus i Kvinno-
vad, Silfåkra socken. Han hade en vit märr som stod tjudrad vid
ån. Grannarne anmärkte att hans märr betade å deras åker om nät-
terna. Han tjudrade märren och lade en hilla på den. En gång såg
han att hon gick och betade i sädesfälten. Han gick bort och tog
märren i pannloggen och skulle leda henne till tjudret, men nära
ån slet hon sig lös och släppte smällskid efter smällskid och
sprang rakt i ån och blev borta. Då såg han sin egen märr stå
tjudrad. Det var bäckahästen han hade lett och det var bäcka-
hästen de hade sett beta å åkrarna. Men bäckahästen kom aldrig
igen.

Åsumspågen.

En bonde i Silfåkra kallad Per Knorr, född omkring 1845, hade en gång på 1870-talet otur med sina gässlingar: "Vi får söka Åsumspågen": Kvinnan: "ja di få vi". Per Knorr skickade pigen åstad. Han visste, att Åsumspågen tog femtio öre för varje bud, men sade till pigen: "Här äro tr kronor, giv honom dessa. "Pigen gick. När hon uträttat sitt ärende lämnade hon två kronor, men behöll den ena kronan. Åsumspågen sade: "Ja, jag tar emot, vad jag får," och pigen gick hem. När hon gått en halv mil, kunde hon ej gå längre. Hon trodde, att det var Åsumspågen som straffa henne, för det hon ej lämnat den ena kronan. Hon vände om och sade: "Jag glömde betala den ena kronan." Åsumspågen: "Ja, den kunde du genast betalt, så hade du varit hemma nu." Sedan kunde hon gå hem, och inga

Uppsala UNIVERSITETETS
FOLKHEMDELSKIV

4

gässlingar dog sedan på gården. Det hade varit trolldom på gässen,
som ~~hen~~ kunde bota utan medecin med sina konster.

2580

5

Åsumspågen
BUL

Ett par personer från Gyllebo i Genarps socken
hade bundit två kläde om två ledstolpar ^(grindstolpar) och sändt en person till
Åsumspågen, och bett honom bota deras kvinnor. När budet lämnade
huvudkläden, sade Åsumspågen: "Di dör inte i barnsäng. Gå hem igen
med kläden, så blir allting bra." Men på grund av det fräcka skämtet
ställde Åsumspågen det så att skämtarna blevo obotligt sjuka, lama
och lemmalytta.

En gång i början på 1870-talet skulle Läns-
mannen häkta Åsumspågen för kvacksalveri. Sedan Åsumspågen kom
på vagnen ville hästarna ej gå ur fläcken. Åsumspågen: "Ja har
inte gjort något ont, men jag har botat många som ej doktorerna
kunnat bota." Länsmannen måste låta honom gå ur vagnen. Då först
ville hästarna gå. Men verkliga anledningen till att ej länsman-
nen tog honom, var att Åsumspågen hade sökt kongl. Majt:s tillå-
åtelse att utöva läkareyrket förr än han blev åtalad. Lars Tann
hade fått sina papper före Länsmanen. Då kloge Lars kom på vagnen
drog han upp Kongl. Majt:s handlingar och visa dem. Länsmannen
släppte honom då.

2580

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

7

Cib.

S k r i g e t .

Klockarbostället i Börringe var mitt hem.

Där kom ofta bort knivar och saxar som barn skulle sova på
för "skrig" .Ju mer föremålet saknades ju bättre verkan ha-
de det.

2580

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

C: b

Sak r o f f e l k n u t o r .

Man kokte enbär i osilad nyökomjök. Det dracks
ur snäckor. (Längd omkr. 8 cm. Verkliga snäckor ej ellaskål.)

2580

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9

Cib

V å r t o r .

Vårtor skulle gnidas med ärtor och dessa skulle sedan kastas i en brunn.(Börringe.)

2580

C. b

V å r t o r .

Man kunde också sprätta eller sticka i vårtan med en knappnål och sen smyga sig in och sätta nålen i fötterna på ~~ett~~ lik, så skulle liket få åkomman med sig i graven. (Skurupstrakten.)

2580

A. e.

Skogsnuan

Skogsnuan.

Kantorn i Börringe, Per Andersson, var borta i ett ärende och skulle på kvällen gå igenom en lång skog på vägen hem. (omkr 1870). Men hur han gick, var han ej i stånd att komma ur skogen. Och det hjälpte ej, att han vred åt höger eller vänster, för han kom ändå alltid till samma plats. Han hade gått igenom den skogen ofta och kände vägen och var vid tillfället i fråga fullt nykter. Han gick och gick och kom likväl till samma ställe. Men så kom han att tänka på ett botemedel. Han tog rocken av och vände den, och så såg han klart medens han var.

När han kom hem berättade han vad han råkat ut för och tillade: "Ja kom ut förr skogsnuan." (Börringe.)

*Börninge
Varulven*

2580

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12

A:t

Varulven.

Sagesmannen berättade den vanliga historien om
om varulven men tillade: Varulven hade de repor kvarnsikt
siktet som han skaffat sig på natten, då han var ute och sprang
med andra hundar..... (Börninge.)

2580

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

13

A:f

B ä c k a h ä s t e n .

Bäckahästen gråter som ett barn och lockar på så
sätt människor till sig. Inte bara barn utan även vuxna.

(Börringe och Skytts-Grevie.)

2